

VERKSAMHETSPLAN BUDGET 2021

EKONOMISK PLAN 2022 – 2023

Innehållsförteckning

1 Grästorps	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Grästorps vision	3
2 Grästorps styr- och ledningsmodell	5
3 God ekonomisk hushållning	6
4 Perspektiv	7
4.1 Samhällsutveckling	7
4.1.1 <i>Bo & leva</i>	7
4.1.2 <i>Verka & vistas</i>	8
4.2 Välfärdsutveckling	9
4.2.1 <i>Värdeskapande & Välkomnande</i>	9
4.2.2 <i>Effektivitet & Samverkan</i>	11
4.3 Attraktiv arbetsplats.....	12
4.3.1 <i>Lärande & Digital</i>	12
4.3.2 <i>Tillit & Värdskap</i>	13
5 Finansiella mål	14
6 Ekonomi och resurser	15
6.1 Sammanfattning	15
6.2 Driftbudget.....	15
6.3 Investeringsbudget.....	15
6.4 Finansiering.....	16
6.5 Framtiden	17
7 Ekonomisk sammanställning	19
7.1 Resultatbudget	20
7.2 Finansieringsbudget.....	21
7.3 Investeringsbudget.....	22
7.3.1 <i>Kommentarer till investeringsbudget 2021 och investeringsplan/-behov 2022-2023</i>	23

1 Grästorps

1.1 Bakgrund

Inför nuvarande mandatperiod togs ett underlag fram som innehåller en nulägesanalys och en trendsplanering från SKL, en framtidsplanering från respektive verksamhetsområde samt en ekonomisk långtidsprognos.

Analysen visar på att ekonomin kommer att vara stabil de närmsta åren men också att utrymme för utökad verksamhet saknas. Sveriges kommuner och landstings omvärldsbevakning visar att förväntningarna på välfärden kommer att stiga, att det kommer att bli allt hårdare konkurrens om kompetensen, att polariseringen kommer att öka samtidigt som tilliten minskar, att osäkerheten i världen kommer att öka. Omvärldsbevakningen visar också att det finns ökade möjligheter att använda ny teknik och att dagens kunskapsamhälle håller på att omformas till morgondagens nätverkssamhälle. Utmaningarna i framtidens välfärdsbyggande är många, samtidigt så finns det mycket som redan är bra i Grästorp. Det är viktigt att ta tillvara på de framgångar och styrkor som finns och som har åstadkommit och bygga vidare på dessa.

Inför den kommande mandatperioden har en ny tillitsbaserad styr- och ledningsmodell arbetats fram. Tillitsbaserad styrning handlar om att skapa utökad handlingsutrymme i mötet mellan medledare och medborgare. Tillit bygger på samarbete inom tydliga ramar, mål och mandat. Detta förutsätter en förskjutning av fokus från traditionell, formell styrning till en starkare betoning på kultur och ledarskap. Tillit handlar om färre mål och mer ändamålsenlig uppföljning. Vi skapar fokus och kraftsamlar genom att mäta och analysera på nya sätt. Tillitsbaserad styrning handlar om att skapa förutsättningar för lärande, växande och kunskapsutveckling. Sist men inte minst så handlar tillit om goda relationer och om att ha tillit som värdegrund.

Under de strategidagar som de förtroendevalda genomförde i januari 2019 formulerades ett antal målområden med syfte att välkomna framtiden och att välkomna förändring. Det handlar om att bli en attraktiv kommun med ett ökat bostadsbyggande för att öka invånarantalet och därmed inkomsterna. Det handlar om ökad samverkan med externa samverkanspartners. Det handlar om att digitalisera och innovera för att kunna producera välfärd för de vi är till för och det handlar om att skapa en attraktiv arbetsplats för att kunna behålla, utveckla och rekrytera medledare både i yrkesroller som redan finns och i nya. Hållbarhet, jämlikhet och folkhälsa är stora övergripande perspektiv och viktiga delar i utvecklingen och välfärdsarbetet. Genom att ha med dessa perspektiv i det strategiska arbetet bygger vi långsiktighet, nytänkande och tar tillvara på alla individers unika styrkor.

1.2 Grästorps vision

Hösten 2018 antogs en ny vision för Grästorps kommun av kommunfullmäktige. Den nya visionen fångar en känsla av hur det är att leva i Grästorp i framtiden.

Vår vision

Vi välkomnar framtiden, vi välkomnar förändring, vi välkomnar dig.

Visionens innebörd

Vi ska alltid vara en öppen och välkomnande kommun, mot varje enskild individ, varje företag och varje organisation som vi möter. Tillsammans ska vi skapa en meningsfull framtid. Vi ska vara lärande, och kreativt ta oss an framtidens möjligheter med glädje och dynamik. Vi ska göra det omöjliga möjligt varje dag.

Vi välkomnar framtiden I Grästorp lär vi av varandra och av de vi är till för. Vi samverkar, tänker helhet och innovation för att utvecklas. På så vis kan vi möta och ta vara på

framtidens utmaningar och möjligheter.

Vi välkomnar förändring I Grästorps tar vi vara på kraften vi har tillsammans genom delaktighet. Våra anställda är medledare med stort eget mandat, tillit och hög inflytandegrad. Vi lyssnar på de vi är till för och utvecklas tillsammans i dialog. Vi är en tillåtande kommun där vi vågar testa och det vi inte kan än lär vi oss tillsammans. Det är det som skapar förändring och som gör att vi skapar framtidens välfärds kommun.

Vi välkomnar dig I Grästorps välkomnar vi dig oavsett vem du är och var du kommer ifrån. Vi arbetar med värdskap så att våra medborgare, besökare och anställda mötas av god service, ett gott bemötande, hög kvalitet, gästfrihet och respekt. Vi tänker värdskap i allt vi gör.

2 Grästorps styr- och ledningsmodell

Grästorps styr- och ledningsmodell bygger på de sju principerna för tillitsbaserad styrning där de tre övergripande områdena är; styrning, kultur & ledarskap samt organisering. Styrning handlar om att ge stöd och delegera, där de politiskt beslutade målen anger riktningen och i huvudsak följs upp genom dialog. Kultur och ledarskap handlar om att skapa en lärande organisation där energi, riktning, inre liv, utflöde och lärande är den process som skapar värde för de vi är till för. Organisering handlar i huvudsak om att ha helhetssyn i kommunens organisation för ett effektivt utförande och för att ge förutsättningar för god samverkan.

En tillitsbaserad styr- och ledningsmodell bygger på att beslutsutrymmet flyttas upp till kärnverksamhetens frontlinje, gärna ut till det direkta mötet med medborgaren och dennes behov. Detta ger ökad flexibilitet, kvalitet och service i mötet med de vi är till för. En tillitsbaserad styr- och ledningsmodell bygger på dialog, mer delegering och mindre detaljstyrning. Detta i sig ger förutsättningar för medledarskap, växande och kunskapsutveckling. Den politiska styrningen har större fokus på styrning genom prioriterade områden och uppföljningar genom dialoger, än i traditionella modeller. I en tillitsbaserad styr- och ledningsmodell är kommunikation och dialog mellan förtroendevalda och tjänstepersoner en röd tråd. Dialogen i sig är en förutsättning för tillit, engagemang och delaktighet i hela verksamheten.

Styrning och uppföljning i en tillitsbaserad styr- och ledningsmodell bygger på dialog, mer delegering och mindre detaljstyrning.

Resursfördelningen görs utifrån de mål som är prioriterade i verksamhetsplanen och de uppföljningar som görs för att säkerställa god ekonomisk hushållning.

3 God ekonomisk hushållning

I kommunallagen framgår att för verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten där mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning anges. För ekonomin anges finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktige beslutade om inriktningsdokument under 2019. Verksamhetsplanen utgår från de perspektiv och mål som finns i inriktningsdokumentet. I verksamhetsplanen finns sammanlagt femton mål indelade under de tre perspektiven. Målen är övergripande och gäller alla kommunens verksamheter, och beskriver vad som ska uppnås. För verksamhetsmålen ska övergripande analys göras utifrån god ekonomisk hushållning. Sammantaget anses kravet på god ekonomisk hushållning vara uppfyllt om måluppfyllelsen i dialoger bedöms vara tillräcklig för 70 procent av de kommunövergripande verksamhetsmålen.

För ekonomin anges finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Dessa redovisas separat under avsnittet Finansiella mål.

4 Perspektiv

Det kommunala uppdraget delas in i tre olika perspektiv;

- Samhällsutveckling
- Vårdsutveckling
- Attraktiv arbetsplats

Perspektivet Samhällsutveckling beskriver kortfattat hur kommunen bör utvecklas för att vara attraktiv och välkomnande för dem som bor och vistas i Grästorp.

Perspektivet Vårdsutveckling beskriver kortfattat hur skola, vård och omsorg bör utvecklas för att ge ung som gammal förutsättningar till ett bra liv, både i arbetslivet och på fritiden.

Perspektivet Attraktiv arbetsplats beskriver kortfattat hur kommunens verksamhet som arbetsplats bör utvecklas för att vara effektiv, ha rätt kompetens och personal som trivs.

4.1 Samhällsutveckling

Grästorp behöver arbeta med samhällsutveckling som en grund för ökad attraktivitet. Detta för att locka fler kommuninvånare men även för att skapa trivsel hos de som redan bor här. Ett ökat bostadsbyggande ger ett högre invånarantal vilket ökar intäkter att producera välfärd med. Att bygga bostäder till alla, att arbeta aktivt med detaljplanearbete och bättre infrastruktur är viktiga delar i Grästorps nutid och framtid. Att göra Grästorp mer välkomnande och arbeta med centrummiljö är ett prioriterat område.

Det är viktigt att Grästorp har tillgång till goda rekreativmöjligheter, naturupplevelser, kulturarrangemang och ett aktivt föreningsliv. Det är också viktigt att fortsätta med arbetet med att strategiskt stärka regionen kring Grästorp med infrastruktur och besöksnäringssatsningar. Att utveckla destinationen Grästorp är en utmaning som innovation, tillit och nyfikenhet skapar möjligheter till.

Att ha ett gott företagsklimat är fortsatt ett prioriterat område. Goda och frekventa dialoger med näringslivet, serviceinriktade tillståndsprocesser, stöd i kompetensförsörjning och företagsevenemang är viktiga bitar i den fortsatta utvecklingen.

För ett hållbart samhälle är samverkan ett måste för att lyckas erbjuda god service till alla medborgare. Alla är viktiga för att skapa förutsättningar för välfärd inom samhällsområdet. Här vill Grästorp vara i framkant. Arbetet med att forma ett långsiktigt hållbarhetsarbete kommer att fortgå under 2020. I samband med detta kommer även verksamhetsmätt och aktiviteter att arbetas fram.

Under perspektivet samhällsutveckling finns sammanlagt fem mål. Till målen finns verksamhetsmätt knutna som är en viktig del i uppföljningen av målen. Verksamhetsmåten lyfter fram väsentliga och/ eller kvalitativa egenskaper hos målet men är inte målet i sig, utan ger en indikation på hur vi ligger till på vägen för att nå det uppsatta målet.

Arbetet med att ta fram väsentliga och kvalitativa egenskaper i alla verksamhetsmätt och knyta dessa till relevanta mätmetoder så som medborgarundersökningen, öppna jämförelser, Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK) och Vad kostar verksamheten i din kommun (VKV) kommer att ske i dialog mellan tjänstepersoner och politiker under 2020 som en del i den tillitsbaserade styrningen och dialoguppföljningen.

4.1.1 Bo & leva

Målen under Bo & leva belyser utvecklingsarbetet kring målsättningen att öka antalet kommuninvånare och att Grästorps kommun ska vara en attraktiv och trivsamt boendekommun.

Mål	Områden	Verksamhetens mått
Kontinuerlig ökning av kommuninvånare	Infrastruktur och kollektivtrafik	Våra kommuninvånare har valmöjligheter gällande arbete och högre studier
	Boende, kvarboende och inflyttning	Våra invånare är nöjda med att bo och leva i Grästorp
Välkomnande miljö för gemenskap och sammanhang	Mötesplatser i samhället och bygden	Våra invånare upplever Grästorps kommun som välkomnande och attraktiv
	Kultur för alla, Aktiviteter för barn och unga, Föreningsliv	Våra invånare upplever idrotts- och fritidsanläggningar som välfungerande samt är nöjda med kultur- och fritidsutbudet
Kommunen bedriver ett systematiskt hållbarhetsarbete	Hållbara transporter, Hållbar matkonsumtion och -produktion, Klimatsmart konsumtion, Klimatsmarta bostäder och lokaler	Våra kommuninvånare har förutsättningar för att leva miljövänligt och göra klimatsmarta val

Kontinuerlig ökning av kommuninvånare

Grästorp behöver arbeta med samhällsutveckling som en grund för ökad attraktivitet. Detta för att locka fler kommuninvånare men även för att skapa trivsel hos de som redan bor här. Ett ökat bostadsbyggande ger ett högre invånarantal vilket ökar intäkter att producera välfärd med. Att bygga bostäder till alla, att arbeta aktivt med detaljplanearbete och bättre infrastruktur är viktiga delar i Grästorps nutid och framtid. Att göra Grästorp mer välkomnande och arbeta med centrummiljö borde vara ett prioriterat område.

Välkomnande miljö för gemenskap och sammanhang

Det är viktigt att Grästorpare har tillgång till goda rekreationsmöjligheter, naturupplevelser, kulturarrangemang och ett aktivt föreningsliv. Det är också viktigt att fortsätta med arbetet med att strategiskt stärka regionen kring Grästorp med infrastruktur och besöksnäringssatsningar. Att utveckla destinationen Grästorp är en utmaning som innovation, tillit och nyfikenhet skapar möjligheter till.

Kommunen bedriver ett systematiskt hållbarhetsarbete

För ett hållbart samhälle är samverkan ett måste för att Grästorps kommun ska lyckas erbjuda god service till alla medborgare. Alla är viktiga för att skapa förutsättningar för välfärd inom samhällsområdet. Här vill Grästorp vara i framkant.

4.1.2 Verka & vistas

Fokusområdet Verka & vistas har som inriktning att kontinuerligt utveckla förutsättningar för näringslivet och turism och att vara en välkomnande kommun med gott värdskap.

Mål	Områden	Verksamhetens mått
Välstånd samt växande näringsliv och besöksnäring	Kompetensförsörjning, digitalisering, hållbart näringsliv	Grästorps kommun är en plats där företag trivs och vill bedriva sin verksamhet
	Utveckla besöksnäring	Grästorps kommun utvecklas som turistmål och är attraktivt för både besökare och näringsidkare inom området
God och nära service	Omvärldsbevakning och nätverk, mark, lokaler och infrastruktur, trygghet för företagen	Näringsidkare och besökare upplever ett gott värdskap och en hög servicenivå

Mål	Områden	Verksamhetens mått
	Enkla processer för service	Administrationen ska vara smidig angående miljö- och byggfrågor
		Fullgod hemsidainformation

Välmående samt växande näringsliv och besöksnäring

Att ha ett gott företagsklimat är fortsatt ett prioriterat område i Grästorps kommun. Goda och frekventa dialoger med näringslivet, serviceinriktade tillståndsprocesser, stöd i kompetensförsörjning och företagsevenemang är viktiga bitar i den fortsatta utvecklingen.

God och nära service

För ett hållbart samhälle är samverkan ett måste för att Grästorps kommun ska lyckas erbjuda god service till alla medborgare. Alla är viktiga för att skapa förutsättningar för välfärd inom samhällsområdet. Här vill Grästorp vara i framkant.

4.2 Välfärdsutveckling

I Grästorp har vi gjort tydliga val. Vi välkomnar framtiden, vi välkomnar förändring och vi välkomnar dig. Vi är en kommun som tar tillvara på möjligheterna som den nya världen ger, med digitalisering, globalisering, mångfald, hög förändringstakt och underifrånperspektiv. Vi är lärande och tar oss an framtidens utmaningar genom att vara snabba, dynamiska men också med ett hållbarhetsperspektiv i all utveckling. Digitalisering och innovation är viktiga bitar i den fortsatta välfärdsutvecklingen men för att leva upp till begreppet ”vi välkomnar dig” krävs värdskap och gott bemötande i alla våra verksamheter. Det goda mötet mellan människor behöver vara fortsatt högt prioriterat i verksamheten.

Den digitala revolutionen öppnar upp för helt nya möjligheter. Den digitala utvecklingen är den mest kraftfulla och dramatiska vi har sett i vår mänskliga historia. Den öppnar upp för helt nya möjligheter. När vi fokuserar på hur vi kan använda tekniken kan vi nå hur långt som helst i mötet med framtiden.

Fysisk rörelse är en grund för långvarigt välmående och hämmar psykisk ohälsa. Fysisk aktivitet ska finnas med som en naturlig del i all planering, både för yngre och äldre.

Samarbetet mellan skola och socialtjänst är en självklarhet för tidiga insatser. Att arbeta med förebyggande insatser mot barn, unga och äldre behöver även fortsättningsvis vara viktigt och prioriterat.

Under perspektivet välfärdsutveckling finns sammanlagt sex mål. Till målen finns verksamhetsmått knutna som är en viktig del i uppföljningen av målen. Verksamhetsmått lyfter fram väsentliga och/ eller kvalitativa egenskaper hos målet men är inte målet i sig, utan ger en indikation på hur vi ligger till på vägen för att nå det uppsatta målet.

Även under det här perspektivet kommer arbetet med att ta fram väsentliga och kvalitativa egenskaper i alla verksamhetsmått pågå under 2020. Detta i dialog mellan tjänstepersoner och politiker som en del i den tillitsbaserade styrningen.

4.2.1 Värdeskapande & Välkomnande

Målen inom fokusområdet Värdeskapande & välkomnande lyfter fram vikten av gott liv för alla åldrar, god folkhälsa och att yngre kommuninvånare ges goda förutsättningar i livet.

Mål	Områden	Verksamhetens mått
Vi utbildar barn och elever till världsmedborgare som kan göra skillnad för sig själva och andra	Normer och värden	Barn och elever utvecklar sin empatiska förmåga och kan samarbeta
	Delaktighet, inflytande och samverkan	Barn och elever lär sig demokrati genom demokratiska arbetsätt
	Kunskaper, utveckling och lärande	Barn och elever utvecklar lust att lära och vilja att lära mer
	Bedömning och betyg	Barn och elever kan göra val för framtiden och kommunicera sina ställningstaganden
Vi ger förutsättningar för ett gott och meningsfullt liv i alla åldrar	Hälsöfrämjande och förebyggande insatser	Insatser i verksamheten visar på positiva effekter för de verksamheten är till för
		Upprättande och efterlevnad av planer i Social verksamhet
		Antal trygghetsbesök
	Kundnöjdhet	Brukarnöjdhet äldreomsorg
		Brukarnöjdhet LSS
		Brukarnöjdhet IFO
		Brukarnöjdhet Myndighetsenheten
Deltagarnöjdhet AME		
Patientsäkerhet	God och säker vård och omsorg	
Effektiv och innovativ välfärd	Digitalisering och Innovationer som nyttiggjorts	
Våra medborgare har god folkhälsa	Bryggan	Genom samverkan ges barn och unga inflytande som upplevs meningsfullt
	Folkhälsorådet	Genom långsiktig samverkan, mellan kommunens verksamheter och regionen, främjas en god och jämlik hälsa hos befolkningen i Grästorps kommun

Vi utbildar barn och elever till världsmedborgare som kan göra skillnad för sig själva och andra

Hur behåller vi välfärden genom de utmaningar som väntar? I Grästorp har vi gjort tydliga val. Vi välkomnar framtiden, vi välkomnar förändring och vi välkomnar dig. Vi är en kommun som tar tillvara på möjligheterna som den nya världen ger, med digitalisering, globalisering, mångfald, hög förändringstakt och underifrånperspektiv. Vi är lärande och tar oss an framtidens utmaningar genom att vara snabba, agila, dynamiska men också med ett hållbarhetsperspektiv i all utveckling. Digitalisering och innovation är viktiga bitar i den fortsatta välfärdsutvecklingen men för att leva upp till begreppet ”vi välkomnar dig” krävs värdskap och gott bemötande i alla våra verksamheter. Det goda mötet mellan människor behöver vara fortsatt högt prioriterat i verksamheten.

Att utbilda barn och elever till världsmedborgare som kan göra skillnad för sig själv och andra innebär att:

- förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar
- lägga grunden för ett livslångt lärande

- främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden
- förmedla och förankra grundläggande värden och främja barnen och elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället
- barnen och eleverna ska kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt
- stimulera barnen och eleverna kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem

Vi ger förutsättningar för ett gott och meningsfullt liv i alla åldrar

Fysisk rörelse är en grund för långvarigt välmående och hämmar psykisk ohälsa. Fysisk aktivitet ska finnas med som en naturlig del i all planering, både för yngre och äldre. Samarbetet mellan skola och socialtjänst är en självklarhet för tidiga insatser. Att arbeta med förebyggande insatser mot barn, unga äldre behöver även fortsättningsvis vara viktigt och prioriterat.

Våra medborgare har god folkhälsa

Att ha en god hälsa är ett av de viktigaste värdena i livet. Vi definierar hälsa enligt följande: Hälsa är att må bra – och att ha tillräckligt med resurser för att klara vardagens krav – och för att förverkliga personliga mål. Befolkningens hälsa är en betydelsefull resurs och ett grundläggande villkor för en positiv samhällsutveckling. Därför är kommuninvånarnas hälsa och välmående ett angeläget politiskt mål i Grästorp. En god folkhälsa kännetecknas av god livskvalitet, hög medellivslängd, låg sjuklighet samt jämlikhet i befolkningen.

4.2.2 Effektivitet & Samverkan

Inriktningen för målen inom Effektivitet & samverkan är att skapa goda ekonomiska förutsättningar för kommunens verksamhet och stabila finansiella förutsättningar över tid.

Mål	Områden	Verksamhetens mått
Ekonomi anger ramarna för all verksamhet	God ekonomisk hushållning i verksamheterna	Nettokostnadsavvikelse i verksamheterna
		Budgetavvikelse i kommunstyrelsens verksamheter
Stabil ekonomi över tid	God ekonomisk hushållning	Årets resultat
		Självfinansiering av investeringar
Vi samverkar för lägre kostnad med bibehållen framtida välfärd	Kostnadseffektivitet	Nettokostnader per invånare
		Budgetavvikelse
		Bedömning av ständiga förbättringar

Ekonomi anger ramarna för all verksamhet

För att klara en ekonomi i balans är det viktigt att verksamheternas kostnader anpassas till kommunens ekonomiska förutsättningar. Verksamheternas förmåga att hålla budget är avgörande för resultatet. God ekonomisk hushållning nås i verksamheterna genom att alla verksamheter har som överordnat mål att hålla sin budget. Mål för de budgetmässigt stora verksamheterna i kommunen som förskola och skola, äldreomsorg och social omsorg väger tyngst i bedömningen om god ekonomisk hushållning i verksamheterna.

Nettokostnadsavvikelse jämför kommunens kostnader med det statistiskt förväntade kostnadsläget genom att jämföra nettokostnader med referenskostnader. En positiv avvikelse indikerar högre kostnader jämfört med förväntade kostnader efter att hänsyn tagits till strukturella faktorer.

Stabil ekonomi över tid

Stabil ekonomi över tid handlar om att skapa förutsättningar för att kommunen även på lång sikt ska kunna erbjuda god samhällsservice till sina medborgare. Långsiktigt god ekonomi är sammankopplad med god ekonomisk hushållning. Begreppet god ekonomisk hushållning finns definierat i två punkter: resultat över tid och självfinansieringsgrad av investeringar i skattefinansierad verksamhet, exkl tillväxtprogrammet, över tid.

Vi samverkar för lägre kostnad med bibehållen framtida välfärd

Kommunen arbetar med ständiga förbättringar för att öka värdet av de resurser som finns. Alla verksamheter ska öka sin effektivitet och skapa högsta möjliga kvalitet med insatta resurser. Nettokostnadsjämförelser i kronor per invånare ger en indikation om kostnadseffektiviteten i förhållande till andra kommuner.

4.3 Attraktiv arbetsplats

Grästorps kommuns vision går som en röd tråd i personalpolitiken. Det är viktigt att känna sig sedd, delaktig, välkommen och att värdeskapandet lever och syns i vardagen. Tillit är en viktig ingrediens i en framgångsrik kommun och det förändringsarbete som behöver ske för att fortsätta skapa välfärd i de demografiska utmaningar som vi står inför. I en föränderlig värld blir det allt viktigare med ett hållbart liv och yrkesliv med tydlig balans mellan arbete och privatliv, att livspusslet går ihop, att alla medledare har den sysselsättningsgrad som önskas och att alla trivs, utvecklas och lär.

Kommunen har sedan ett antal år arbetat med ständiga förbättringar för att öka värdet av de resurser som finns. Tillsammans med ständiga förbättringar stimulerar vi innovations-tänk inom våra verksamheter. Vi hittar metoder för att släppa loss den kraft som finns bland våra medledare för att tänka nytt och annorlunda. Vi har ett förhållningssätt att det är tillåtet att pröva och ibland misslyckas. Vi tillvaratar medledarnas kompetens för att ge ett högre värde för insatt kapital.

I en tid då det blir allt svårare att rekrytera vissa yrkeskategorier blir det viktigt att göra en modig omställning där nya yrkesroller introduceras och gamla utvecklas. Digitaliseringen är en möjlighet att förenkla vilket ger mer värdeskapande tid. Digitalisering och innovation är två viktiga pusselbitar för att klara välfärden ekonomiskt. Att befinna sig i ständigt lärande skapar framtidens arbetsplats. Vi behöver fortsätta utveckla Grästorps kommun till att bli en arbetsplats där människor kan vara sitt bästa jag, dit de känner sig välkomnade, där hållbarhet, jämlikhet och mångfald är nödvändiga inslag. Att vi skapar värde för de vi är tillför är en självklarhet och tillit är ett ledord i arbetet.

Under perspektivet attraktiv arbetsplats finns sammanlagt fyra mål. Även under det här perspektivet kommer arbetet med att ta fram väsentliga och kvalitativa egenskaper i alla verksamhetsmål pågå under 2020. Detta i dialog mellan tjänstepersoner och politiker som en del i den tillsatsbaserade styrningen.

4.3.1 Lärande & Digital

Målen inom Lärande & digital syftar till skapa en lärande organisation och goda förutsättningar för digitalt fokus i utveckling av verksamheterna.

Mål	Områden	Verksamhetens mått
Skapa förutsättningar för varje medledare att ständigt lära och utvecklas	Verksamhetsutveckling & Medledarutveckling & Ledarutveckling	Vi är en lärande organisation

Mål	Områden	Verksamhetens mått
Vi skapar nya och använder befintliga digitala lösningar i alla verksamheter	Digitalisering & Innovation	Vi har en digital kompetens som ligger i takt med välfärdens behov

Skapa förutsättningar för varje medledare att ständigt lära och utvecklas

Kommunen har sedan ett antal år arbetat med ständiga förbättringar för att öka värdet av de resurser som finns. Tillsammans med ständiga förbättringar stimulerar vi innovationstänk inom våra verksamheter. Vi hittar metoder för att släppa loss den kraft som finns bland våra medledare för att tänka nytt och annorlunda. Vi har ett förhållnings-sätt att det är tillåtet att pröva och ibland misslyckas. Vi tillvaratar medledarnas kompetens för att ge ett högre värde för insatt kapital.

Vi skapar nya och använder befintliga digitala lösningar i alla verksamheter

Digitaliseringen är en möjlighet att förenkla vilket ger mer värdeskapande tid. Digitalisering och innovation är två viktiga pusselbitar för att klara välfärden ekonomiskt.

4.3.2 Tillit & Värdskap

Tillit & värdskap belyser utveckling av tillit i organisationen och vikten av värdskap i alla nivåer.

Mål	Områden	Verksamhetens mått
Alla medledare har ett gott värdskap i sitt arbete mot kunder, medborgare, varandra och sig själva	Värdskap 5.0	Vi får människor att känna sig välkomna
Alla medledare känner tillit till kollegor och chefer	Tillitsbaserat medledarskap	Vi känner tillit till varandra i verksamheten

Alla medledare har ett gott värdskap i sitt arbete mot kunder, medborgare, varandra och sig själva

Att befinna sig i ständigt lärande skapar framtidens arbetsplats. Vi behöver utveckla Grästorps kommun till att bli en arbetsplats där människor kan vara sitt bästa jag, dit de känner sig välkomnade, där hållbarhet, jämlikhet och mångfald är nödvändiga inslag. Att vi skapar värde för de vi är tillför är en självklarhet och tillit är ett ledord i arbetet.

Alla medledare känner tillit till kollegor och chefer

Grästorps kommuns vision går som en röd tråd i personalpolitiken. Det är viktigt att känna sig sedd, delaktig, välkomnad och att värdsvarsarbetet lever och syns i vardagen. Tillit är en viktig ingrediens i en framgångsrik kommun och det förändringsarbete som behöver ske för att fortsätta skapa välfärd i de demografiska utmaningar som vi står inför. I en föränderlig värld blir det allt viktigare med ett hållbart liv och yrkesliv med tydlig balans mellan arbete och privatliv, att livspusslet går ihop, att alla medledare har den sysselsättningsgrad som önskas och att alla trivs, utvecklas och lär.

5 Finansiella mål

I kommunallagen framgår att för verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige beslutar om vilka områden som ska ingå i definitionen av god ekonomisk hushållning i Grästorps kommun. Beslutet innehåller även riktlinjer för bedömning om kommunen uppfyller god ekonomisk hushållning. De finansiella målen ska ange en tydlig ambitionsnivå för den finansiella utvecklingen och ställningen. Från och med 2021 har Grästorps kommun två finansiella mål:

1. Resultat ska minst utgöra 3 % av de samlade intäkterna för skatt, generella statsbidrag och utjämningsystem i genomsnitt över rullande femårsperioder.
2. Självfinansieringsgraden av investeringarna i skattefinansierad verksamhet, exklusive tillväxtprogrammet, ska uppgå till minst 70 % sett till rullande femårsperioder.

I budgeten för 2021 uppgår det budgeterade resultatet till 6,7 mkr vilket motsvarar 1,8 procent av de samlade skatte- och bidragsintäkterna. Bedömning av resultatnivån i förhållande till beräknade skatte- och bidragsintäkter medför att kommunen kommer att uppnå god ekonomisk hushållning. För femårsperioden 2017-2021 beräknas resultatnivån i genomsnitt uppgå till 3,6 procent, vilket är 0,6 procentenheter högre än det finansiella målet. För resterande år i planperioden uppgår resultatnivån till 0,7 procent respektive 2,0 procent. Denna resultatnivå är tillräcklig för att uppnå det finansiella målet under perioden, men fortsatt prioritering av resurser kommer att krävas.

Självfinansieringsgraden talar om hur stor andel av investeringarna som finansieras med egna medel. Med egna medel avses årets resultat och avskrivningar. Sett över perioden 2017-2021 beräknas självfinansieringsgraden i skattefinansierad verksamhet uppgå till 62 procent, vilket är lägre än målet och för kommande investeringar krävs ytterligare prioriteringar. Nyupplåning är planerad med 70,0 mkr under 2021 för delfinansiering av investeringar.

6 Ekonomi och resurser

6.1 Sammanfattning

Budget 2021 innehåller en ökad verksamhetsvolym och ett effektiviseringskrav på 1 procent. Det ekonomiska resultatet i budgeten är något lägre än i budget 2020.

Nettokostnaderna i den löpande verksamheten ökar med 9,5 mkr, från 343,7 mkr till 353,2 mkr. Genom resultatet som budgeteras för 2021 uppfylls kommunallagens krav på en budget i balans. Kommunallagens krav samt resultatmålet i definitionen av god ekonomisk hushållning uppfylls också då den budgeterade resultatnivån för femårsperioden 2017-2021 uppgår 3,6 procent av de totala skatte- och bidragsintäkterna.

6.2 Driftbudget

Nettokostnaderna i den löpande verksamheten i budget 2021 har ökat med 9,5 mkr i förhållande till budget 2020. I budgeten ingår en beräknad ökning av löner (6,3 mkr) och priser (1,5 mkr). I budgetramen ingår en minskning av verksamhetsvolymen med 3,4 mkr vilket motsvarar 1,0 procent av den totala verksamhetsvolymen. Kapitalkostnaderna har justerats med 4,6 mkr. Totalt ökar nettokostnaderna i den löpande verksamheten i budgeten från 343,7 mkr till 353,2 mkr.

För verksamhetsåret 2020 förväntas ett överskott mot budget. Prognosen i delårsbokslutet visar på ett positivt resultat på 25,0 mkr. Ett positivt resultat för 2020 betyder att kommande budgetramar kan anpassas till de finansiella mål som kommunfullmäktige fastställt utan att hänsyn behöver tas till regelverket i kommunallagen om att återställa de medel som verksamheten förbrukat för mycket under tidigare år. Genom det prognostiserade resultatet 2020 och den budgeterade nivån för 2021, finns fortsatt förutsättningar för att kommunen kan behålla en ekonomi i balans.

Svårare planeringsförutsättningar är att vänta för 2022 och 2023. Med de förutsättningar som utgör grunden i beräkningarna för 2022 görs bedömningen att det finns utrymme för att täcka ökade kostnader i form av löne- och avtalsjusteringar samt kostnadsökningar i verksamheten men resultatnivå för planeringsåren blir lägre. En resultatnivå på 0,7 procent beräknas för år 2022. För 2023 planeras en resultatnivå på 2,0 procent med nuvarande antaganden i de finansiella beräkningarna. Även om intäkterna kommer att täcka kostnadsökningar i verksamheten så kommer prioriteringar och anpassningar krävas för att behålla kommunens finansiella ställning under hela perioden.

6.3 Investeringsbudget

Investeringsutgifterna för 2021 uppgår till 82,9 mkr. Nivån för 2022 är 84,8 mkr och för 2023 planeras investeringar för 43,2 mkr. För hela perioden beräknas en investeringsvolym på 210,9 mkr. En nivå som ur ett historiskt perspektiv är mycket hög.

De största investeringsprojekten under nästkommande år är fortsatta satsningar på vatten- och avloppsledning, utbyggnation av ishallen, nytt kommunhus samt exploateringsåtgärder. Andra större projekt under 2021 är kommunförrådet och gång- och cykelväg till Flakeberg.

Under perioden planeras fortsatt upprustning av gator samt byggnation av gång- och cykelvägar. Sammanlagt uppgår anslaget till gator, gång- och cykelvägar till 9,5 mkr i 2021 års budget och ytterligare till 15,8 mkr under planperioden 2022 och 2023.

Under 2021 finns medel avsatta för markinköp, fastighetsförvärv och kommande exploateringsområden med 13,0 mkr. Sammanlagt under perioden uppgår anslaget till markförvärv och fortsatt exploatering till 25 mkr.

Nytt kommunhus är under projektering och planeras att påbörjas under 2021 och fortsätta under 2022. För detta ändamål finns sammanlagt 40 miljoner avsatta i investeringsplanen för perioden. Ytterligare ett stort projekt under 2021 är tillbyggnation av ishallen, 11,0 mkr.

Varje år budgeteras för investeringar i olika maskiner och utrustning till den tekniska verksamheten. Här finns en plan för utbyte och ersättning av befintlig maskinpark. Ett anslag på 4,5 mkr finns upptaget som ska användas till mindre investeringar och underhållsåtgärder som är planerade och som enligt definition är underhåll. Här görs således skillnad mellan planerat och akut underhåll.

För större investeringsprojekt avseende om-, till- och nybyggnader samt vissa anläggningar krävs ett igångsättningsbeslut av kommunstyrelsen. Under 2021 krävs ett igångsättningsbeslut för nya kommunhuset.

För budgetåret och planen ligger i nuläget en investeringsvolym på 210,9 mkr, varav 31,0 mkr avser investeringar i avgiftsfinansierad verksamhet. Nivån för skattefinansierade investeringar är således 179,9 mkr. Denna investeringsnivå är högre än nivån för 70 procentmålet för självfinansiering under planperioden. Det finns 180 mkr budgeterade som en nyupplåning för delfinansiering av olika projekt under perioden. Historiskt framgår också att den budgeterade investeringsnivån inte upparbetas fullt ut då flera projekt skjuts på framtiden och pågår under flera budgetår. Det är därför svårt att planera och beräkna avskrivningar, självfinansiering och upplåning med den totala investeringsvolymen som underlag.

För 2022 och 2023 utgör de redovisade investeringarna ett planeringsunderlag för kommande budgetprocesser och omprövas inför varje budgetår. En större skattefinansieringsandel är nödvändig framöver då investeringstakten legat på en mycket hög nivå de senaste åren. Skattefinansiering av investeringar över tid är också ett område i bedömningen av om kommunen uppfyller god ekonomisk hushållning i de finansiella målen.

En komplett investeringsbudget för perioden, fördelad på projekt, finns redovisad under avsnittet investeringsbudget respektive kommentarer till investeringsbudget.

6.4 Finansiering

Beräkningarna i finansförvaltningen för budget 2021 bygger på en kommunal utdebitering med en kommunal skattesats på 21,99 kr, vilket innebär att skattesatsen behålls oförändrad.

Invånarantalet i kommunen, 2020-11-01, antas i beräkningarna hamna på 5 710 personer. Bakgrund till bedömningen av invånarantal utgörs av befolkningsutvecklingen från årsskiftet fram till mitten av oktober. Den senaste uppgiften avseende invånarantalet tyder på att antagandet om invånarantalet i budget ligger i nivå med utvecklingen. För 2019 minskade invånarantalet med 38 invånare, från 5 731 till 5 693. Förändringen under 2020 innebär en ökning med 22 personer från årsskiftet till mitten av oktober månad fördelat på ett födelse-netto på -5 personer och ett flyttningsnetto på 27 personer.

I beräkningarna ingår också bedömningar av förändringar i utjämningsystemen där uppdateringen av vissa variabler påverkar intäkterna för kommunen. Beräkningarna, som fortfarande är preliminära, för kostnadsutjämnningen, inkomstutjämnningen och utjämnningen inom området lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) slår snabbt igenom på kommunens totala intäktsnivå och har ett direkt samband med förändringar av invånarantalet då kostnader och intäkter fördelas per invånare.

Finansnettot är i stort sett oförändrat under 2021 trots en planerad ökning av lånevolymen vilket beror på fortsatt låga kostnader för upplåning. Det betyder att tillgängliga resurser

inte behöver omfördelas i större utsträckning för att täcka räntekostnader på lån för genomförda investeringar. Detta är en direkt effekt av det mycket låga ränteläget. Ränteutvecklingen följs noga då en beredskap behöver finnas om situationen snabbt förändras.

I finansförvaltningen finns medel avsatta till en finansiell reserv. Reserven uppgår till 1,0 mkr vilket motsvarar cirka 0,3 procent av de samlade skatte- och bidragsintäkterna. Syftet med finansiell reserv är att kommunen ska ha en beredskap för minskade intäkter eller ökade kostnader. Kommunfullmäktige beslutade redan 2000-11-30, § 59, ”...att en reserv för oförutsedda kostnader avsätts i finansförvaltningen i samband med upprättande av årsbudget för kommunen. Reservens storlek bör på sikt uppgå till ett belopp som minst motsvarar 0,50 kronor per skattekrona i utdebitering...”.

Genom att det finns en reserv budgeterad innebär det också att det finns en liten marginal i budgeten för att möta kostnadsökningar eller intäktsminskningar i ekonomin 2021. Reserven disponeras av kommunstyrelsen och kan användas för att täcka extraordinära och oförutsedda kostnader i verksamheten som inte bedöms kunna finansieras inom tilldelad budgetram.

6.5 Framtiden

I corona pandemins spår har den svenska ekonomin snabbt kastats in i ett nytt läge och återhämtningen i samhällsekonomin kommer att ta tid. SKR är tydliga med att osäkerheten kring scenarier för kommande år är stor och beror i stor utsträckning på utvecklingen av covid-19 både globalt och i Sverige.

Lågkonjunktur antas råda under hela planeringsperioden och fram till 2024. Redan under 2019 prognostiserades såväl BNP- som sysselsättningstillväxten bromsar in under kommande året. Utvecklingen har sedan dess varit dramatisk, men trots att arbetade timmar minskat stort så har skattunderlaget under 2020 inte påverkats i förväntad omfattning vilket beror på att åtgärder så som korttidspermitteringar och förstärkt arbetslöshetsersättning är beskattningsbara. Antalet arbetade timmar, en viktig faktor för skattunderlaget tillväxt, dämpas flera år av krisen. Genom att sysselsättningstillväxten avtar dämpas skattunderlagstillväxten. Skattunderlagets ökningstakt blir långsammare under 2021 och för åren framöver, fram till 2024, kommer skattunderlagets tillväxt ligga under det genomsnitt som gällt under de senaste konjunkturcyklerna. Arbetslösheten prognostiseras till 9,5 procent under 2021

Inflationstakten kommer att fortsätta vara låg åren framöver och förväntas stiga långsammare än 2,0 procent. I september 2020 var årsmedelvärdet för inflationstakten 0,5 procent. Riksbanken har aviserat nollränta fram till 2023. Turbulensen på kreditmarknaderna har trots detta bidragit till osäkert ränteläge under konjunkturedgången.

Avtalsrörelsen som var planerad till 2020 är försenad och utfallet osäkert. Resultatet av förhandlingarna kommer att påverka planeringsförutsättningar för åren framöver.

Befolkningen i åldersgrupperna där behoven av förskola, skola, vård och omsorg är stora fortsätter att växa samtidigt som den yrkesverksamma delen av befolkningen minskar. Det har länge varit känt att den demografiska utvecklingen tillsammans med ökad efterfrågan av välfärd kommer att innebära ett ökat kostnadstryck. I landsbygdskommunerna beräknas antal invånare som är 80 år och äldre öka samtidigt som antal invånare i yrkesför ålder minskar. Kommunerna står inför stora utmaningar trots att regeringen ger både generella och riktade statsbidrag till olika områden. Det kommer därför att krävas en rad åtgärder för att kostnaderna inte ska överstiga intäkterna inom ett par års sikt.

Intäktssidan blir allt svårare att hantera i budgetprocessen. Intäktsberäkningarna i budgeten är baserade på senast kända prognoser för skattunderlag och uppdateringar av generella statsbidrag och utjämningsystem. Genom regelverket för maxtaxor inom olika områden

begränsas möjligheten att öka avgiftsfinansieringen. På lite längre sikt kommer också kommunens löpande pensionsutbetalningar att öka. Här påverkas kostnadsnivån snabbt då fler personalgrupper i organisationen uppnår brytpunkten för förmånsbestämd ålderspension med anledning av olika satsningar på "lönelyft" i organisationen.

Den höga investeringstakten under de senaste åren innebär en påfrestning på ekonomin i form av ökade avskrivningar på anläggningstillgångarna. För 2020 uppgår investeringsvolymen till 88,4 mkr efter ombudgetering från 2019. För 2021 uppgår investeringsbudgeten till 82,9 mkr. Att enstaka år budgetera för höga investeringsutgifter kan vara nödvändigt men innebär också ett krav på lägre nivåer för framtiden. Med den budgeterade resultatutvecklingen under perioden kommer inte självfinansieringen att uppnås något av åren i skattefinansierad verksamhet. På sikt krävs en betydligt ökad resultatnivå eller väsentligt lägre investeringstakt, eller en kombination av dessa åtgärder.

Behovet av att anpassa kostnaderna genom prioriteringar, omprövning av verksamhet och investeringsnivåer blir allt viktigare. Grästorps 5.0 med principerna, värdskap, medledare, helhet, digitalisering och innovation är en viktig del arbetet. I en lärande och innovativ organisation skapas förutsättningar att tänka nytt och prova nya arbetssätt. Att arbeta med samverkan i olika former och ökad digitalisering skapar förutsättningar att möta de utmaningar som kommunen står inför.

Redan under kommande budgetprocesser behöver åtgärder vidtas för att säkerställa en ökad resultatnivå. Denna situation ska också kombineras med verksamhetens behov och kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning.

I den ekonomiska planen redovisas positiva resultat för både 2022 och 2023 där kommunen uppfyller god ekonomisk hushållning. En helt avgörande del i kommunens samlade ekonomi är att den löpande verksamheten klarar av sitt uppdrag inom den budget som är beslutad.

7 Ekonomisk sammanställning

DRIFTBUDGET 2021, PLAN 2022 - 2023			
SAMMANSTÄLLNING, NÄMND / VERKSAMHETSOMRÅDE			
	Kostnad	Intäkt	Nettokostnad
Kommunstyrelsen	487 585	135 528	351 507
-Allmän verksamhet	56 679	6 143	49 986
-Samhällsbyggnadsverksamhet	103 230	65 233	37 997
-Bildningsverksamhet	140 361	12 400	127 961
-Social verksamhet	187 315	51 752	135 563
Miljö- och byggnämnd	2 333	1 163	1 170
Summa	489 918	136 691	352 677
Verksamhetens intäkter:	Budget 2021	Plan 2022 - 2023	
Kommunstyrelsen	135 528		
-Allmän verksamhet	6 143		
-Samhällsbyggnadsverksamhet	65 233		
-Bildningsverksamhet	12 400		
-Social verksamhet	51 752		
Miljö- och byggnämnd	1 163		
VERKSAMHETENS INTÄKTER	136 691		
Verksamhetens kostnader:			
Kostnadsökningar per år		1 508	2 591
Kommunstyrelsen	487 585		
-Allmän verksamhet	56 679		
-Samhällsbyggnadsverksamhet	103 230		
-Bildningsverksamhet	140 361		
-Social verksamhet	187 315		
Miljö- och byggnämnd	2 333		
Summa	489 918	490 876	493 467
Övriga poster:			
-Finansiering, övrigt	1 000	850	0
-Statlig medfinansiering	280	280	280
-Semesterskuld, förändring	0	0	0
-Reserverat för avtalsjusteringar, i ram	0	3 940	9 271
-Personalförsäkring, pension mm	62 797	63 841	64 958
-Kalkylerad personalförs/pension	-79 110	-81 124	-83 366
-Administration KPA/PVAB	200	200	200
Pensionsutbetalningar	5 412	5 206	5 530
Försäkringspremie, pensioner	4 436	4 922	3 926
Avsättning till pensioner, skuldförändring	460	2 788	-125
Pensioner, avgiftsbestämd del	9 345	9 606	9 873
Partiell inlösen av ansvarsförbindelse	0	0	0
Löneskatt på pensionskostnader	4 513	5 464	4 659
- Kalkylerad kapitalkostnad	-26 298	-26 298	-26 298

DRIFTBUDGET 2021, PLAN 2022 - 2023			
- Avskrivningar	19 243	21 409	21 617
VERKSAMHETENS KOSTNADER	492 196	502 510	504 542
Verksamhetens nettokostnader	-355 505	-365 819	-367 851

7.1 Resultatbudget

RESULTATBUDGET 2021	PLAN 2022-2023		
	2021	2022	2023

VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-355 505	-365 819	-367 851
SKATTEINTÄKTER	269 625	275 155	284 964
STATSBIDRAG/UTJÄMNING	92 856	94 059	91 781
FINANSIELLA INTÄKTER	656	625	605
FINANSIELLA KOSTNADER	-751	-1 271	-1 736
RÄNTA PÅ PENSIONER, FR O M 1998	-187	-278	-363
RESULTAT FÖRE EXTRA ORDINÄRA POSTER	6 694	2 471	7 400
EXTRA ORDINÄRA INTÄKTER			
EXTRA ORDINÄRA KOSTNADER			
ÅRETS RESULTAT	6 694	2 471	7 400

7.2 Finansieringsbudget

FINANSIERINGSBUDGET 2021		PLAN 2022-2023	
	2021	2022	2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
- Årets resultat	6 694	2 471	7 400
- Just. av- och nedskrivningar	19 243	21 409	21 617
- Just. övriga ej likvidpåverkade poster	-571	-3 465	156
- Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	25 366	20 415	29 173
- Ökning/minskning, kortfristiga fordringar	0	0	0
- Ökning/minskning, förråd	0	0	0
- Ökning/minskning, kortfristiga skulder	0	0	0
MEDEL FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	25 366	20 415	29 173
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
- Förvärv av materiella anläggningstillg.	-82 900	-84 800	-43 200
- Försäljning av materiella anläggningstillg.	0	0	0
- Förvärv av finansiella anläggningstillg.	0	0	0
- Försäljning av finansiella anläggningstillg.	0	0	0
MEDEL FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN	-82 900	-84 800	-43 200
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
- Nya lån/låneram	70 000	70 000	40 000
- Amortering av skuld	-7 945	-9 695	-11 070
- Ökning av långfristiga fordringar	0	0	0
- Minskning av långfristiga fordringar	0	0	0
MEDEL FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	62 055	60 305	28 930
ÅRETS KASSAFLÖDE			
- Likvida medel vid årets början	44 800	49 321	45 241
- Likvida medel vid årets slut	49 321	45 241	60 144
Förändring	4 521	-4 080	14 903

7.3 Investeringsbudget

INVESTERINGSBUDGET 2021, PLAN 2022- 2023

Projektredovisning / detalj

INVESTERINGSBUDGET 2021	PLAN 2022- 2023			PERI- ODEN 2021 - 2023
	BUDGET 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	
KS -allmän verksamhet				
IT investeringar	1 200	1 700		2 900
KS -sambällsbyggnadsverksamhet				
Säkerhets-/trygghetsåtgärder/brandlarm	400	400	500	1 300
Centrumutveckling inkl Södergatan	2 000			2 000
Mark- och fastighetsförvärv	3 000			3 000
Exploateringsåtgärder	10 000	6 000	6 000	22 000
Kommunförråd, fastighet	8 000	8 000		16 000
Kommunhus	10 000	30 000		40 000
Nossan - Scen, Bryggör, bro i "Hallera"		3 500		3 500
Gator, GC-väg, tätort	2 500	2 750	3 000	8 250
GC-väg, Lunnevi-Flakeberg	7 000			7 000
GC-väg, Grästorps-Tengene		5 000		5 000
GC-väg, Mjölån-Särestad			5 000	5 000
Vatten och avlopp	15 000	8 000	8 000	31 000
Maskiner/fordon/utrustning	1 600	1 700	1 700	5 000
Förråd, utbyggnad av ishall	11 000			11 000
Fritidsanläggning/motionsspår	500			500
Återvinningscentral, ny placering		3 000	3 000	6 000
Räddningsstation		10 000	10 000	20 000
Campingstugor			1 000	1 000
Ungdomsgård, lokaler Konserthuset	1 200			1 200
Nordstadsparken	4 000			4 000
Mindre investeringar/planerat underhåll	4 500	4 750	5 000	14 250
KS -bildningsverksamhet				
KS -social verksamhet				
Välfärdsteknologi	1 000			1 000
NETTOINVESTERINGAR	82 900	84 800	43 200	210 900

7.3.1 Kommentarer till investeringsbudget 2021 och investeringsplan/-behov 2022-2023

Investeringsbudgeten för 2021 utgörs av de investeringsprojekt som planeras att påbörjas eller beräknas att genomföras 2021. Beroende på ändrade förutsättningar kan omprioriteringar komma att behöva göras under verksamhetsåret. Den totala investeringsvolymen för 2021 kan också påverkas av ombudgetering av investeringsmedel från 2020 från påbörjade, men ej färdigställda, projekt.

Investeringsnivån för 2021 uppgår till 82,9 mkr och är något lägre än 2020 om även ombudgetering från 2019 inkluderas. Inklusivt ombudgetering uppgick 2020 års investeringsbudget till 88,4 mkr. Nivån 2021 är fortfarande hög historiskt sett. Investeringsplanen 2022-2023 är preliminär och ska utgöra underlag för kommande och planerade investeringsåtgärder. I vissa fall behöver även förstudier genomföras och utredningar göras samt kostnadsberäkningar tas fram innan investeringsnivån är känd. Först när resultaten av dessa är framtagna finns en tillräckligt bra grund för den fortsatta planeringen och en säkrare bedömning av investeringsutgiften för respektive projekt.

I kommunens investeringspolicy framgår bland annat att större ny-, till- och ombyggnadsprojekt på fastigheter och anläggningar ska föregås av ett igångsättningsbeslut i kommunstyrelsen innan de påbörjas. Syftet är att få en bättre styrning och kostnadskontroll av större investeringsprojekt. För 2021 är det endast nya kommunhuset som omfattas av det kravet.

Totalt finns 210,9 mkr upptaget i investeringsplanen. Nedan lämnas korta kommentarer till de olika investeringsprojekten.

Kommunstyrelsen / Allmän verksamhet

IT investeringar

Anslaget består till stor del av utgifter för nya verksamhetssystem där kommunen står som ägare. Även en fortsatt systemutveckling av befintliga verksamhetssystem för en mer digital miljö och effektivare arbetsrutiner kan inrymmas i anslaget.

Kommunstyrelsen / Teknisk verksamhet

Säkerhets-/ trygghetsåtgärder/ brandlarm

Arbetet med säkerhetsfrågor har pågått sedan 2011 och följer en upprättad åtgärdsplan. Anslaget innehåller olika åtgärder för lås- och skalskydd, installationer av brandlarm samt insatser som ökar tryggheten i samhället som exempelvis belysning och övervakning.

Centrumutveckling

När den tunga trafiken leds utanför samhället beräknas ett arbete starta upp med centrumutveckling utefter Södergatan. Arbetet omfattar även Torggatan och delar av Storgatan. Arbetet sker i samarbete med handlare och näringsidkare i centrala Grästorps, och målet är att skapa ett trivsamt centrum och handelsstråk runt gator, torget och resecentrum.

Markförvärv och fastighetsförvärv

Under 2021 finns medel upptagna för ytterligare markförvärv för att skapa möjligheter för fortsatt utbyggnad av tätorten. Ny mark för exploatering och nya bostäder är nödvändig för att skapa förutsättningar för inflyttning till kommunen.

Exploateringsåtgärder

Under perioden finns medel upptagna för en fortsatt exploatering av nya bostadsområden och industrimark för att skapa möjligheter för fortsatt utbyggnad av tätorten. Exploatering och nya bostäder är nödvändigt för att skapa förutsättningar för inflyttning till kommunen.

Kommunförråd

Diskussioner pågår för en flytt av nuvarande kommunförråd. Syftet är att skapa möjligheter för olika intressenter och företag inom kommunen att expandera samtidigt som teknisk verksamhet kan öka förutsättningarna för samordning av olika funktioner och effektivisera verksamheten.

Kommunhus

Ett nytt kommunhus planeras att uppföras under perioden och byggstart planeras till 2021.

Nossan - scen, bryggor, bro i "Hallera"

Avser uppförande av scen och bryggor för ökad tillgänglighet till Nossan.

Gator, GC-väg, tätort

För upprustning av gator samt för utbyggnad av gång- och cykelvägar i tätorten finns medel budgeterade för alla tre åren. En besiktning av samtliga gator i tätorten är genomförd och ska tillsammans med övriga underlag ligga till grund för kommande investeringar och prioriteringar.

GC-väg, Flakeberg

För projektering och utbyggnad av gång- och cykelvägar till Flakeberg finns medel budgeterade.

GC-väg, Grästorps-Tengene

För projektering och utbyggnad av gång- och cykelvägar utmed Nossebrovägen till Tengene. Medel finns avsatta i investeringsplanen under 2022.

GC-väg, Mjölån-Särestad

För projektering och utbyggnad av gång- och cykelvägar. Medel finns avsatta i investeringsplanen under 2023.

Vatten och avlopp

För renovering och upprustning av vatten- och avloppsnät finns medel budgeterade för alla tre åren i planen. Underhåll av befintliga VA nät ingår i anslaget. Medel finns även för åtgärder för renovering av reningsverk för att klara framtidens miljökrav. Den beräknade utgiften för dessa projekt uppgår till totalt 31 mkr under perioden 2021-2023.

Maskiner/fordon/utrustning

Ett anslag finns årligen upptaget i investeringsbudgeten för att ersätta gamla maskiner och fordon samt annan utsliten utrustning. Utbyte sker efter en fastställd plan inom teknisk verksamhet.

Förråd, utbyggnad av ishall

Utbyggnad av förråd och omklädningsrum samt nytt kompressorum för kylaggregaten.

Fritidsanläggningar/motionsspår

Avser åtgärder för upprustning av befintliga motionsspår och promenadstråk.

Återvinningscentral, ny placering

Från 2022 finns medel anslagna för att flytta återvinningscentralen från Forshall till annan lämplig plats inom tätorten. En möjlighet som diskuteras är en placering på industriområdet.

Räddningsstation

Totalt finns 20,0 mkr anslaget under 2022 och 2023. Det är oklart om kommunen ska investera och äga räddningsstationen eller om investeringen ska genomföras av extern part. Om så blir fallet kommer kommunen att hyra räddningsstationen och investeringen kommer

inte att genomföras i kommunal regi.

Campingstugor

Investering i campingstugor planeras till 2023.

Ungdomsgård

Under 2020 tog kommunen över Grästorps konserthus i syfte att bland annat inrymma kommunens ungdomsverksamhet. Medel avser utbyggnation och iordningsställande av lokalerna.

Nordstadsparken

Medel avser en planerad aktivitetspark för att åskådliggöra platåbergen för barn och ungdomar.

Mindre investeringar/planerat underhåll

I investeringsplanen finns ett anslag årligen för planerat underhåll. Enligt regelverket för investering och avskrivning ska planerat underhåll betraktas som en investering, beaktat riktlinjer för gränsdragning mellan underhåll och driftkostnad. Till vilka planerade underhållsåtgärder och till vilka objekt som anslaget kommer att användas till styrs av den långsiktiga underhållsplanen som finns framtagen inom den tekniska verksamheten.

Kommunstyrelsen / Social verksamhet

Välfärdsteknologi

I planen finns medel anslagna för att investera i ny teknik, främst inom äldreomsorgens område. Ambitionen finns i verksamheten att använda ny teknik som en kompletterande del i verksamheten.